

Δελτίο Τύπου

Deloitte European CFO Survey Spring 2022: Νεφελώδες το οικονομικό κλίμα στην Ευρώπη

Οι περισσότεροι CFOs θεωρούν ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία και ο συνακόλουθος πληθωρισμός αποτελούν τη μεγαλύτερη απειλή για τις επιχειρήσεις.

Αθήνα, 05 Αυγούστου 2022- Ιδιαίτερα ανήσυχοι δηλώνουν οι περισσότεροι επικεφαλής των οικονομικών επιτελείων των εταιρειών στην Ευρώπη, όπως αποτυπώνεται στη φετινή έκδοση της έρευνας [European CFO Survey, της Deloitte](#). Τα δεδομένα για τη συγκεκριμένη έρευνα, που διεξάγεται δυο φορές τον χρόνο, συλλέχθηκαν μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου του 2022, αποτυπώνοντας τις εκτιμήσεις **1.319 CFOs** από **18 χώρες της Ευρώπης**, μεταξύ των οποίων και η **Ελλάδα**, μέσα από ένα ευρύ φάσμα βιομηχανιών.

Η έρευνα αποκαλύπτει ότι η εισβολή στην Ουκρανία προκάλεσε ένα απότομο σοκ στο επιχειρηματικό κλίμα που προηγουμένως ανέκαμπτε από τα μέτρα κατά της πανδημίας. Οι CFOs αναφέρουν τώρα ένα επίπεδο ρεκόρ κινδύνου, που πηγάζει από τη γεωπολιτική και τον πληθωρισμό. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι έπειτα από το ξέσπασμα του πολέμου και τις οικονομικές του επιπτώσεις επικρατεί ένα **ισχυρό κλίμα απαισιοδοξίας και αβεβαιότητας** για τη συντριπτική πλειοψηφία των CFOs, με τους σχεδόν μισούς από τους ερωτηθέντες να μην αναμένουν άμεση βελτίωση της γενικής οικονομικής εικόνας. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτή η **πτώση αισιοδοξίας** παρατηρείται πολύ πιο έντονα σε **ευρωπαϊκές χώρες**. Σύμφωνα με την έρευνα, η Ισπανία κατέγραψε το μεγαλύτερο ποσοστό απαισιοδοξίας (66%) ενώ και στην Ελλάδα το 53% των CFOs δήλωσε απαισιόδοξο σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές των εταιρειών τους.

Παράλληλα τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν ότι οι πλέον απαισιόδοξοι είναι οι CFOs που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, κυρίως λόγω του ότι ο κλάδος τους βρίσκεται αντιμέτωπος με σοβαρές ελλείψεις πρώτων υλών, εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία. Στην αντίπερα όχθη, η πλειοψηφία των CFOs του τουριστικού κλάδου και συγκεκριμένα το 55% αυτών αισθάνεται αισιοδοξία για το μέλλον του τουρισμού.

Αισιόδοξο το κλίμα σχετικά με τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και τις προσλήψεις

Παρά την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών συγκριτικά με παλαιότερες έρευνες, οι CFOs παραμένουν αισιόδοξοι αναφορικά με τα ποσοστά των εσόδων, τις κεφαλαιουχικές δαπάνες καθώς και τον αριθμό προσλήψεων. Ωστόσο λόγω του ασταθούς οικονομικού κλίματος που επικρατεί, η πλειονότητα των CFOs προβλέπει μία έντονη επιδείνωση των λειτουργικών περιθωρίων.

Σημειώνεται ότι οι CFOs οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε εταιρείες καταναλωτικών αγαθών καθώς και στην αυτοκινητοβιομηχανία, παρουσιάζονται ως οι πλέον απαισιόδοξοι, καθώς

καλούνται να επιβιώσουν σε ένα κλίμα ισχυρής αβεβαιότητας όπου οι διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού σε συνδυασμό με τα διαρκώς αυξανόμενα κόστη καθώς και τις ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό, μαστίζουν τους κλάδους απασχόλησής τους.

Ωστόσο, η έρευνα κατέδειξε ότι ένας μεγάλος αριθμός των CFOs, από όλο το φάσμα των βιομηχανιών (εξαιρουμένης της αυτοκινητοβιομηχανίας), εμφανίζεται αρκετά αισιόδοξος (49% στην Ελλάδα) όσον αφορά την αύξηση των προσλήψεων μέσα στους επόμενους 12 μήνες.

Ο πληθωρισμός θα συνεχίσει να αυξάνεται

Η κατάσταση στην Ουκρανία μεταξύ άλλων έχει προκαλέσει μία πρωτοφανή για τα σύγχρονα δεδομένα πληθωριστική κρίση. Οι CFOs προβλέπουν ότι η διαρκής αύξηση του πληθωρισμού αποτελεί πραγματική απειλή για το μέλλον των επιχειρήσεων, καθώς σύμφωνα με την έρευνα, βλέπουν το ποσοστό πληθωρισμού να αυξάνεται από το 2,7%, το φθινόπωρο του 2021 σε 5,9% την άνοιξη του 2022.

Κλίμα υψηλής αβεβαιότητας

Τα επίπεδα της οικονομικής και επιχειρηματικής αβεβαιότητας είναι πιο υψηλά από ποτέ, με το 77% των CFOs να αισθάνονται ότι το ασταθές και αβέβαιο κλίμα που επικρατεί έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις τους.

Σε αντίθεση, στον τουριστικό και ταξιδιωτικό κλάδο επικρατεί κλίμα συγκροτημένης αισιοδοξίας καθώς οι CFOs τουριστικών και ταξιδιωτικών εταιρειών πιστεύουν ότι η αβεβαιότητα μειώθηκε την άνοιξη του 2022 σε 66% έναντι του 77%, όπου βρισκόταν το φθινόπωρο του 2021. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί ότι συνολικά το 80% των Ευρωπαίων CFOs βλέπουν με δυσπιστία τη λήψη νέων ρίσκων μέσω επενδύσεων για τις επιχειρήσεις τους, ενώ οι 15 από τις 18 χώρες οι οποίες συμμετείχαν στην έρευνα θεωρούν ότι οι γεωπολιτικές εξελίξεις αποτελούν στην παρούσα στιγμή καθοριστικό παράγοντα για το μέλλον των επιχειρήσεων.

Σημαντικές αναταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού

Οι Ευρωπαίοι CFOs αναφέρουν σοβαρά προβλήματα και κλυδωνισμούς στην αλυσίδα εφοδιασμού, καθώς οι τιμές των πρώτων υλών καθώς και τα κόστη μεταφοράς σημειώνουν ραγδαίες αυξήσεις, ενώ οι απρόβλεπτες διακυμάνσεις της προσφοράς και της ζήτησης που παρατηρήθηκαν μετά το ξέσπασμα της πανδημίας καθώς και κατά τη διάρκεια των απρόσμενων γεωπολιτικών εξελίξεων δεν βοήθησαν στην εξομάλυνση της κατάστασης.

Το πρόβλημα είναι πλέον αισθητό, καθώς 2 στους 3 Ευρωπαίους CFOs, δηλαδή το 66%, αισθάνονται ότι οι εταιρείες στις οποίες εργάζονται έχουν επηρεαστεί σε μεγάλη κλίμακα. Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι από τις διαταραχές που έχουν προκληθεί στην αλυσίδα εφοδιασμού, ο τομέας της αυτοκινητοβιομηχανίας έχει επηρεαστεί στο μεγαλύτερο βαθμό (98%), ακολουθούμενος από τη βιομηχανία προϊόντων και υπηρεσιών (80%) και τέλος από τον κλάδο των λιανικών πωλήσεων, ο οποίος έχει επηρεαστεί σε ποσοστό 78%.

Οι περισσότεροι CFOs, από όλο το φάσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, αισθάνονται ότι θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα μέχρι το τέλος του 2023.

Η εικόνα των CFOs στην Ελλάδα

- Το 53% των Ελλήνων CFOs νιώθει λιγότερο αισιόδοξο ενώ 31% περισσότερο σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές της εταιρείας τους, σε σχέση με τρεις μήνες πριν.
- Το 76% αξιολογεί το επίπεδο της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής και οικονομικής αβεβαιότητας ως υψηλό.
- Το 80% δεν θεωρεί ότι είναι η κατάλληλη στιγμή για να αναλάβει περισσότερο ρίσκο στον ισολογισμό τους.
- Το 64% πιστεύει ότι τα έσοδά τους θα αυξηθούν τους επόμενους 12 μήνες ενώ το 22% ότι θα μειωθούν.
- Το 49% αναμένει ότι ο αριθμός των εργαζομένων τους θα αυξηθεί τους επόμενους 12 μήνες.
- Αναμένουν το ποσοστό πληθωρισμού (για τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) τους επόμενους 12 μήνες να είναι 6,8% για την Ελλάδα και 5,59% για την Ευρωζώνη.
- Το 66% θεωρεί το υψηλότερο κόστος μεταφορών ως το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η εφοδιαστική αλυσίδα, ενώ 59% θεωρεί ως το κυριότερο πρόβλημα τις υψηλότερες τιμές για τα εμπορεύματα/ενδιάμεσα αγαθά.
- Το 41% αναφέρει ότι οι εταιρείες τους επηρεάζονται σε μέτριο βαθμό από τα προβλήματα εφοδιαστικής αλυσίδας και μόνο το 11% ότι επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό.

Σχολιάζοντας τα ευρήματα της πρόσφατης έρευνας Deloitte European CFO Survey Spring 2022, ο κ. **Παναγιώτης Χορμοβίτης**, Partner, Financial Advisory, CFO Program Leader, Deloitte σημείωσε: «Οι επιχειρήσεις πλέον, εν μέσω αλλεπάλληλων, συμμετρικών και πρωτοφανών κρίσεων της ευρωπαϊκής αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας, καλούνται εκ νέου να προσαρμοστούν σε μια απαιτητική πραγματικότητα, επιδεικνύοντας ευελιξία και ισχυρά αντανακλαστικά, χαράσσοντας μια στρατηγική που θα λαμβάνει υπόψη της και γεωπολιτικές αναταραχές και πληθωριστικές πιέσεις (με ό,τι αυτό συνεπάγεται) αλλά και ταυτόχρονα όλο και περισσότερο θα βασίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και θα ενσωματώνει κριτήρια ESG και δράσεις ενάντια στην κλιματική αλλαγή. Είναι ίσως μια από τις πιο απαιτητικές περιστάσεις των τελευταίων δεκαετιών που βλέπουμε ότι επηρεάζει τους επιχειρηματικούς ηγέτες, οι οποίοι εμφανίζονται πιο απαισιόδοξοι από ό,τι ήταν τα τελευταία 7 χρόνια, καθώς έρχονται αντιμέτωποι με έναν εξωτερικό και επικίνδυνο αποσταθμιστικό παράγοντα, το ξέσπασμα του πιο σοβαρού πολέμου στην Ευρώπη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Με τον πληθωρισμό να αυξάνεται και τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα να παραμένουν, οι προοπτικές επενδύσεων κι ανάπτυξης μειώνονται και μόνο το τέλος του πολέμου και των επιπτώσεών του θα δώσει και πάλι μια πιο ξεκάθαρη και αισιόδοξη εικόνα σε όλους. Έχει όμως ιδιαίτερη και συμβολική σημασία ότι οι Έλληνες CFOs αντιμετώπισαν ήδη κρίσεις αλλά και τις συνέπειες αυτών για μεγάλο χρονικό διάστημα στο πρόσφατο παρελθόν μας. Αυτό και μόνο με κάνει περισσότερο αισιόδοξο».

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με την έρευνα Deloitte European CFO Survey Spring 2022 μπορείτε να βρείτε στο παρακάτω [link](#).

Για περισσότερες πληροφορίες

Deloitte, Κέλλυ Κουφοπούλου, Manager, Brand & Communications
email: kkoufopoulou@deloitte.gr

This document has been prepared by Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants, Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme and Deloitte Alexander Competence Center Single Member Societe Anonyme of Business Consultants.

Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants, a Greek company, registered in Greece with registered number 000665201000 and its registered office at Marousi Attica, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25, Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme, a Greek company, registered in Greece with registered number 0001223601000 and its registered office at Marousi, Attica, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25 and Deloitte Alexander Competence Center Single Member Societe Anonyme of Business Consultants, a Greek company, registered in Greece with registered number 144724504000 and its registered office at Thessaloniki, Municipality of Pylaia - Chortiatis of Thessaloniki, Vepe Technopolis Thessaloniki (5th and 3rd street), are one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. (“DCM”) countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of any of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte’s approximately 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.